

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede shtutaj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Vsebina: Opozorjamo na poročila o shodu v Slov. Bistrici, Brežicah, Rogatcu, Šmarju pri Jelšah in o Robičevi kandidaturi.

V pravi luči.

Brez strasti in strankarske barve hočemo podati pristašem Slovenske kmečke zveze, kako piše in govori štajerska liberalna stranka o glavnih točkah našega programa.

Na ustanovnem shodu liberalne Narodne stranke dne 30. sept. se je govorilo o zakonu in šoli tako-le: „Kar se v ere tiče, naj se ne izgublja moči v boju za prosto šolo in za ločitev zakona, kajti ta zahteva se bo itak dosegla brez nas... Ogibajte se torej verskih vprašanj, dosegli boste po ovinkih, kar naravnost nikakor ne bo slo.“

Na istem shodu se je izdalo tudi spoštljivo geslo: „Ampak primite kmeta za ušesa in mu recite, tega ne delaš prav!“

Glasilo liberalne stranke „Narodni list“ je pisal dne 13. dec. l. l. o papežu, da poziva francoske škofo k punktu, ker jih opominja, da imajo v cerkvenih stvarih papeža ubogati, ne pa framasone.

Na shodu v Brezju v mariborski okolici dne 20. jan. je govornik liberalne stranke agitiral za nemščino, kakor je sploh cela stranka zavzela v šolsko-jezikovnem vprašanju protinarodno stališče.

Na shodu v Sevnici dne 27. januarja t. l. se je o kmetu izrekla taka sodba: „... (kmetje) bi morali hoditi za plugom ali brano... upajo pa se mešati v take reči, katerih ne razumejo.“

Poslanca g. Roškarja, ki je kmet, imenujejo v „Narodnem listu“ zasmehovalno kot „paradnega“ kmeta ter lažejo svojim čitateljem, da mu je govor sestavil kaplan Gomilšek pri Sv. Barbari v Halozah, kateri pa v istini gotovo niti vedel ni, da bo Roškar, ki je v Slov. gor. doma, govoril, in če bi tudi vedel, bi mu ga ne sestavil, ker g. Roškar kot vrlo izobražen mož in kot izredno nadarjen govornik tega sploh ne potrebuje.

Na shodu v Brežicah dne 17. febr. so, kakor se nam poroča, liberalci zmerjali kmete okoli Kmečke zveze z besedami „uboga gmajna.“ In dr. Božič je — sicer previdno — obsodil po poročilu „Domo-

vine“ na istem shodu kmečko gibanje s temi besedami: „... naš narod more priti do blagostanja le tedaj, ako se bodo vpoštevali vsi stanovi, ne pa, ako se bode pretirano povzdigoval samo en stan.“ Naše nedolžno, skromno kmečko gibanje bi že tudi naj bilo „pretirano“, gospod dohtar?

V Slov. Bistrici je isti dan govornik liberalne stranke dr. Gosak očital kmetom nečimurnost, bele srajce in lepe ovratnike ter jih imenoval „nahuj-skane“, ker mu niso hoteli ploskati.

Mi ne rečemo k temu nič družega, nego da pravimo: Kdor ljubi in spoštuje kmeta, kdor se drži svoje vere in kdor je v resnici naroden, gotovo ne bo šel v liberalni tabor.

O napravi novih stalnih travnikov iz njiv.

Piše ekonom M. Cerjak (Rajhenburg).

Glavna panoga kmetijstva štajerskih kmetovalcev je brezdvomno živinoreja. Uspešni razvoj te veljavne kmetijske panoge je pa v tesni zvezi z pridelovanjem dobrih in obilnih krmskih rastlin. Pridelovanje krme na travnikih je pri današnjih razmerah izmed vseh panog kmetijstva še najbolj dobičkonosno, najsibo da se krma prodaja ali živinoreja goji. Zatorej ravnajo napredni kmetje zelo umno in časovnim razmeram primerno, ko hitro spreminjati mnogokrat nepotrebne, da večkrat celo škodonosne njive v stalne travnike. Torej danes nekoliko črtic iz lastne praktične skušnje o napravi novih, stalnih travnikov.

Ni moj namen, obširno razmotrivati o novih travnikih — o tem ima vsakdo podučiti se natančno iz gospodarskih knjig, n. pr. iz Rohrmannovega „Poljedelstva“ itd. — ampak moj namen je, obravnavati zgolj praktična opravila, ki pridejo v poštev pri napravi novih travnikov iz dosedanjih njiv.

Novi travniki nastanejo na kmetih ponavje tako, da se prepuste strnišča in deteljišča kar samemu sebi. Seveda to je najcenejši način. Glavna hiba nazadovanja kmečkega stanu je po mojem mnenju sploh ta, ker se pri kmečkem opraviču čestokrat gleda le na to, kako bi se stvar ceneje izvedla, ne upoštevajo se pa pri tem okolščine, da če tudi kaka naprava nekaj več stane, dosežemo stem razmeroma vse drugačne, povoljnejše uspehe. Tako je tudi s takimi samorastnimi travniki. Dozdevni dobiček, ki ga imamo s prihranjenjem travnega semena, nam prinaša potem vsa leta občutno zgubo. Tak travnik ne bo nikdar vzoren travnik.

Vsak razumen kmet, ki želi iz njive napraviti travnik, bo torej potrebno seme kupil, kajti ti stroški se mu že povrnejo prvo leto. Na oral naj se vzame 30 klg mešanice travnega in detelnega semena. S to množino se dosežejo izvrstni uspehi. Najbolje da se seme naroči pri kmetijski družbi. — Sestava primer- nih travnih in detelnih vrst naj se rajši prepusti strokovnjakom pri kmetijski družbi. Naj se samo obrazloži: kakovost zemlje in navede, če se misli napraviti stalen ali začasen travnik.

Za en oral stane seme (30 klg) približno 40 do 45 kron. Dobro je, če se zemlja pošlje prej na kemično preskuševališče v Maribor ali v Gradec in se ta kemična analiza priloži naročilnemu listu. Tudi z umetnimi gnojili bomo pozneje lažje pravo zadeli, če imamo kemično analizo naših travniških tal v rokah. Da bodo mlade travne in deteljne biljke proti izsuševanju bolj zavarovane, naj se seje ob enem okoli 1—1½ vagana ali 60—90 litrov ovsa na oral, torej približno polovico manj, kakor za navadno setev.

Kakor za vsak kulturo, ako se hoče, da se povoljno razvija, naj se tudi za bodoči travnik namenjeno polje prej temeljito pripravi. Leto prej, ko napravimo travnik, naj se polje močno pognoji in seje, oziroma sadi kaka okopavina, n. pr. korusa, krompir, pesa itd., da se gnoj med letom dobro z zemlje zmeša in razkroji, oziroma z okapanjem zel ali drač vniči.

Dotična njiva se naj v jeseni, ko se okopavine pospravijo, globoko preorje in čez zimo v brazdah pusti. Naj se več slogoj ali ogorov skupaj vrže, da bode prav malo razgovor. Spomladi, ob času ko se seje jarina, naj se najprvo razgoni zaorjeje poprečno povlači in ne pregloboko izorje. Nato se naj razgoni zopet dobro zaorjeje in cela njiva poprečno povlači (enkrat z brano po enem mestu). Če imamo takoime- novani „obračljivi plug“, kjer lahko celo njivo v eno stran izorjemo, seveda lahko tega z uspehom rabimo, ker ne napravimo nobenih razgovor. Da se razgoni dobro zasiljeje, je dobro, če se enkrat njiva po- prečno orje, a v tem slučaju se potem vlačí v tej smeri. Če želimo razgone ali sploh kake jame še bolj izravnati, lahko to sedaj storimo z motiko, pozneje ni več mogoče.

Na to se seje enakomerno oves. Za ovsom se poprečno temeljito povlači, da bode cela njiva gred podobna.

Sedaj se seje prav previdno in enakomerno najprej lažje travno seme (podobno plevam, ki se nahaja v posebni vreči potem v poprečni smeri na prvo setev težje travno in deteljno seme ali narobe. — Celo se priporoča, naj se vsaktero seme (težje in lažje) za-se po dolžini in počez seje. Dobro je tudi,

Dve nevesti, pa le en ženin.

Priredil V. C.

Drugi dan precej zgodaj je prišla Podlogarjeva Ančka. Bila je sama. Vsi so jo prisrčno pozdravili.

„Kako da prideš sama? Zakaj pa ni očeta poleg?“ jo je vprašal Janez.

„Oče so se mi smejali“, odgovorila je zardela, „ko sem jim sinoči pripovedovala o najinem sestanku. Ko so pa zagledali denar, so pa rekli, da naj se sama dogovorim z Vami, če ni to vse le zvi- jača. Oče in mati sta pripravljena, privoliti v na- jino zvezo.“

Balohovi so se spogledali začudeno. Naenkrat pa se je smeje oglašil stari:

„Ja, ja, poznam ga dobro, tega Logarja, vedno je še stari šaljivec. Če le more, napravi kje kako smešno.“

Šli so v hišo, kjer so mati hitro pogrnila mizo. Ančka se je obnašala tako priprosto, da je starima vedno bolj ugajala.

Ko so ji razkazovali dom, ni se mogla naču- diti, kar se je Balohovim močno dopadlo. Kar oča- rani so bili vsi, ko je vedla pri vsaki stvari ziniti kako modro besedo. V hipu si je pridobila srca od vseh.

Sedeli so v najlepšem pogovoru, kar so se za- čuli težki koraki v veži. Kmalu je potrkal nekdo na vrata.

„Naprej!“ zaklical je stari.

Vrata so se odprla, notri pa je stopil stari Logar s starejšo hčerko Ančko. Malo začudeno sta gledala oba pri mizi zbrano družbo. Stari Baloh je hitro skočil izza mize ter zakričal:

„Vidiš ga, starega lisijaka, vendar si prišel. Saj sem si koj mislil, da jo primahaš k nam. Pojdi bližje, pa se vsedi k mizi. Sicer te pravzaprav ne rabimo več, ko smo že končali.“

„Ne razumem te“, je odgovoril Logar, ter je z očesom premeril Janeza in Ančko.

„Jaz pa tebe, si pač vedno še stari, ter ne mo- reš opustiti svojih šal.“

„Kakšno šale?“ zadrhl se je Logar.

„Pojdi no! Če sam šale zbijaš, boš tudi za- stopil šalo.“ Miril ga je Baloh.

„Kakšno šalo pa misliš vendar?“ vprašal je Logar.

„No, kakšno? Da šale zdaj prideš; pa saj je vsejedno. Zapreke ni nobene več; dekle nam vsem močno ugaja.“

„Kakšno dekle?“ zagrmel je zopet Logar.

„I za Boga vendar, ta le tukaj.“ Odgovoril je Baloh ter pokazal na Podlogarjevo Ančko.

Logarjeva starejša hči je pri tem strupeno po- gledala nanjo; ta pa si je sramežljivo zakrila obraz z rokami. Janezu se je to zdelo vse tako čudno.

„Ha, tako delati vi!“ rekel je pridrušeno Logar.

„Kaj pa imaš vendar?“ začudil se je Baloh.

„Menda ja ni bilo napačno, če smo govorili z dekle- tom. Mislili smo, da ne prideš.“

A tako! se je jezno zasmel Logar, nato pa naenkrat zavpil:

„Prokleti lumpi! A zapomnite si, da se ne pu- stim kar tako sramotiti, pa tudi svoje hčere ne.“

„Koga smo sramotili“, zavpili so vsi Balohovi, naenkrat.

„Mojo hčer tu“, glasil se je odgovor.

„Za Boga! Kaj pa je to?“ vzdihovala je Podlo- garjeva Ančka.

„Te ne poznam, s to nisem spregovoril besede“, začel je Janez kazaje na Logarjevo hčer.

„Pa snubil si jo“, kričal je Logar.

„Nikdar, pač pa ono tamle.“

Z glasnim krikom je tedaj skočila Podlogarjeva Ančka po koncu in hotela skozi vrata, a Janez jo je prijel za roko ter dejal:

„Ostani tu, Ančka. Nočem druge ko tebe.“

„Bodi no pameten, pa ne sili s to eno naprej“, pomirjal je Baloh Logarja. „Ta nam bolj dopada, je tudi lepša od one.“

„Tudi je bolj pripravna za kmetico“, se je ogla- sila še stara Balohovka, ona tamle je preveč suha in špičasta.

„Tako lepa, kot tvoji otroci sem še vedno, ti stara kavka ti“, se je umešala hitro Logarjeva hčer.

„Vesel sem, da se je tako izšlo“, vpil je Logar.

„Sirota — moja hčerka, ko bi morala biti pri tej co- prnici?“

„Ti, jaz ne pustim zabavljati črez mojo ženo“, hudoval se je stari Baloh.

„Mi se pa ne pustimo imeti za norca od takih zarobljenec“, odgovarjal mu je Logar.

„Kdo je zarobljenec?“ kričal je zopet Baloh.

„Pač vi vsi vkup!“ nato Logar.

„Tako! Je že prav! Le čakaj, bomo že še kje drugje govorili o tem. Zdaj pa nočem nobene Tvojih hčera!“

„Saj ti tudi ne bi pustil kaj tacega.“

„Le hitro jih poberi, pa pojdi z njima nekam. A to tudi vzemi“, pokazal je na Podlogarjevo Ančko.

Ta je začela ihteti in hotela oditi. A Janez je ni spustil.

Logar se je ozrl, in ko je zagledal hčer svo- jega soseda, je zarenčal: „Ta beračica me nič ne